

Republica Moldova

Indicele Dezvoltării Umane - dincolo de venit

În fiecare an începînd cu 1990, Raportul Dezvoltării Umane publică indicele dezvoltării umane (IDU) care examinează doar PIB-ul dar și bunăstarea oamenilor. IDU include trei dimensiuni ai dezvoltării umane: o viață lungă și (măsurată prin speranța de viață), educație (măsurat prin știința de carte la adulți și înrolarea în învățămîntul primar, secundar și terțiar) și un trai decent (măsurat prin paritatea puterii de cumpărare și venit). În nici un caz indicele este un nivel de măsurare a nivelului de dezvoltare umană. De exemplu, acesta nu include indicatorii importanți așa ca inegalitatea și cei care sunt foarte greu de măsurat – respectarea drepturilor omului și libertățile politice. Ceea ce oferă acest indicator este o prismă vastă pentru examinarea progresului uman și legătura complexă dintre venit și bunăstare.

IDU pentru Republica Moldova este 0.694, ce situează Moldova pe locul 114th dintre cele 177 țări incluse în clasament (Tabelul 1).

Valoarea IDU	Speranța de viață la naștere (ani)	Rata științei de carte la adulți (% vîrsta 15 și mai mult)	Rata înrolării în învățămîntul primar, secundar și terțiar (%)	PIB pe cap de locuitor (PPP US\$)
1. Norvegia (0.965)	1. Japonia (82.2)	1. Georgia (100.0)	1. Australia (113.2)	1. Luxembourg (69,961)
112. Nicaragua (0.698)	101. Turcia (68.9)	17. Kyrgyzstan (98.7)	97. China (70.4)	141. Uzbekistan (1,869)
113. Uzbekistan (0.696)	102. Belarus (68.2)	18. Italia (98.4)	98. Nicaragua (70.2)	142. Insulele Solomon (1,814)
114. Rep. Moldova (0.694)	103. Rep. Moldova (68.1)	19. Rep. Moldova (98.4)	99. Rep. Moldova (70.1)	143. Rep. Moldova (1,729)
115. Bolivia (0.692)	104. Honduras (68.1)	20. Bulgaria (98.2)	100. El Salvador (69.7)	144. Senegal (1,713)
116. Mongolia (0.691)	105. Fiji (68.0)	21. Croatia (98.1)	101. Macedonia, TFYR (69.7)	145. Côte d'Ivoire (1,551)
177. Niger (0.311)	177. Swaziland (31.3)	128. Mali (19.0)	172. Niger (21.5)	172. Sierra Leone (561)

IDU din anul curent care se referă la anul 2004 pune în evidență decalajele mari în bunăstarea și speranțele de viață care continuă să divizeze nivelul în creștere al interconexiunii țărilor. Examinînd cele mai fundamentale aspecte ale vieții și oportunităților oamenilor, avem o imagine clară despre dezvoltarea unei țări decît informația pe care o pot oferi alți indicatori ca PIB pe cap de locuitor. Figura 1 arată că țările cu același nivel de IDU ca Rep. Moldova pot avea diferite niveluri

Figura 1:
Indicele Dezvoltării Umane oferă o informație mai clară decît venitul

de venit și speranță de viață.

Tendențele Indicelui Dezvoltării Umane ne comunică date interesante. De la mijlocul anilor 1970 aproape toate regiunile au reușit să-și îmbunătățească IDU (Figura 2). Asia de est și Asia de sud au progresat mult începând cu anii 1990. Europa centrală și de est și Comunitatea Statelor Independente (CSI), în urma unui declin catastrofal în prima jumătate a anilor 1990, și-a revenit atingând nivelul de până la criză. Unica excepție principală este Africa sub-sahariană. Începând cu anii 1990 țările din această regiune au stagnat, în parte din cauza crizei economice dar cel mai mult din cauza impactului catastrofal al HIV/SIDA asupra speranței de viață.

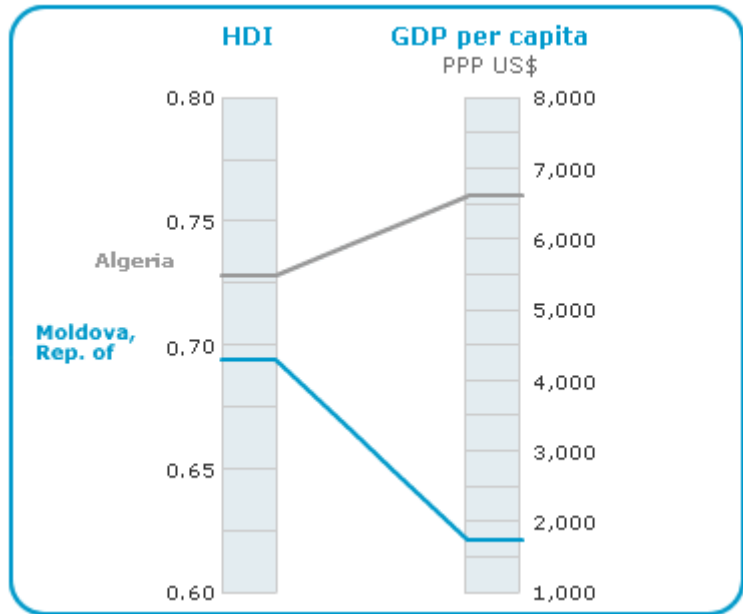
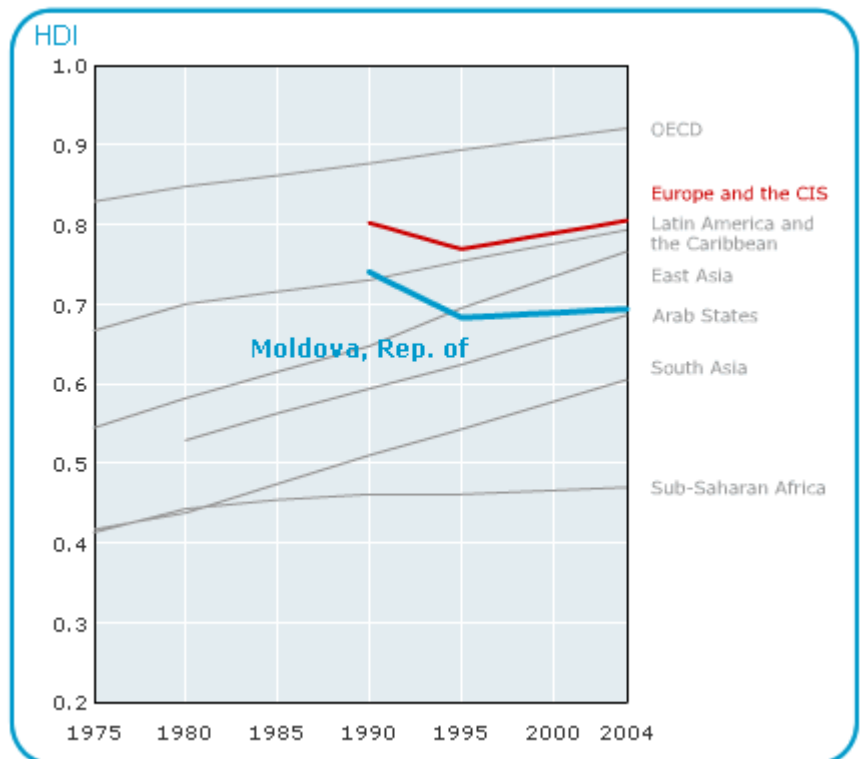

Figure 2:

Consolidarea capacităților femeilor

IDU măsoară realizările medii ale unei țări însă nu include gradul inechilibrului de genuri în aceste realizări. Indicele Dezvoltării Gender (IDG), introdus în RDU 1995, măsoară realizările în aceleași dimensiuni folosind aceiași indicatori ca și IDU însă reflectă inegalitățile în realizări dintre femei și bărbați. Este IDU ajustat pentru inegalitatea genurilor. Cu cât mai mare este decalajul genurilor în dezvoltarea umană de bază, cu atât mai mică este valoarea IDG a țării ce ține de IDU.

Valoarea IDG pentru Rep. Moldova de 0.692 trebuie comparată cu valoarea IDU care constituie 0.694. Valoarea IDG

reprezintă 99.7% din valoarea IDU. Dintre 136 țări cu valori IDG și IDU, 45 țări au o rată mai bună decât Rep. Moldova.

Tabelul 2 arată rata IDG a Rep. Moldova față de IDU al altor țări și valorile pentru anumite valori în calcularea IDG.

Tabelul 2: IDG în comparație cu IDU – un mod de măsurare a disparităților de gender			
IDG ca % al IDU	Speranța de viață la naștere (ani) 2004	Rata științei de carte la adulți (% vîrsta 15 și mai mult)2004	Rata înrolării în învățămîntul primar, secundar și terțiar 2004
-	Femei ca % bărbați	Femei ca % bărbați	Femei ca % bărbați
1. Luxembourg (100.4 %)	1. Federația Rusă (122.4 %)	1. Lesotho (122.5 %)	1. United Arab Emirates (126.0 %)
44. Azerbaijan (99.6 %)	17. Azerbaijan (111.5 %)	37. New Caledonia (98.7 %)	34. Cayman Islands (107.8 %)
45. Germany (99.6 %)	18. Poland (111.5 %)	38. Panama (98.6 %)	35. Libyan Arab Jamahiriya (107.2 %)
46. Rep. Moldova (99.6 %)	19. Rep. Moldova (111.3 %)	39. Rep. Moldova (98.6 %)	36. Rep. Moldova (107.2 %)
47. Ukraine (99.6 %)	20. Dominican Republic (111.1 %)	40. Romania (97.8 %)	37. Armenia (107.0 %)
48. New Zealand (99.6 %)	21. Slovakia (111.1 %)	41. Croatia (97.7 %)	38. Spain (107.0 %)
136. Yemen (94.0 %)	191. Kenya (95.8 %)	115. Afghanistan (29.2 %)	189. Afghanistan (40.9 %)

Indicele de abilitare a genurilor (IAG) arată că femeile sunt foarte active în viața politică și socială. Acesta monitorizează numărul de locuri ocupate de femei în parlament; a femeilor legislatori; oficiali și manageri, și a numărului de femei angajate în domenii profesionale și tehnice – și disparitatea genurilor în venit, reflectarea independenței economice. Diferit de IDG, IAG arată inegalitatea oportunităților în anumite domenii.

Rep. Moldova se situează pe locul 44 dintre 75 țări incluse în IAG, cu o valoare de 0.544.

Rep. Moldova - Indicele Dezvoltării Umane 2006

Rep. Moldova este menționată în Raport pe paginile 36, 206 și 210.